

547

Besluit van 17 oktober 1991, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, het Arbeidsovereenkomstenbesluit en het Ambtenarenreglement Staten-Generaal in verband met wijziging van enkele rechtspositionele aanspraken

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 13 mei 1991, nr. AB91/34/U1, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Arbeidsverhoudingen en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 125, eerste lid en 134, eerste lid van de Ambtenarenwet 1929 (Stb. 530);

De Raad van State gehoord, advies van 2 september 1991, nr. W04.91.0252;

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 8 oktober 1991, nr. AB91/519, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Arbeidsverhoudingen en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 12c komt als volgt te luiden:

Artikel 12c

1. De ambtenaar wordt bij zijn aanstelling schriftelijk op de hoogte gesteld van de hoofdlijnen van zijn rechtspositie.
2. Regelingen waarin zijn rechtspositie is neergelegd worden op een voor de ambtenaar gemakkelijk toegankelijke plaats ter inzage gelegd. Van deze regelingen kan hij kosteloos afschriften maken voor zover dat redelijkerwijs nodig is.
3. De schriftelijk vastgestelde en voor hem geldende regelingen en instructies, welke hij bij de vervulling van zijn dienst heeft na te leven,

worden eveneens op een voor de ambtenaar gemakkelijk toegankelijke plaats ter inzage gelegd. In het geval vermelde regelingen en instructies niet schriftelijk zijn vastgesteld, worden deze behoorlijk te zijner kennis gebracht.

4. Over belangrijke wijzigingen in regelingen betreffende zijn rechtspositie wordt de ambtenaar periodiek op de hoogte gesteld.

B. Artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid komt de volgende zinsnede te vervallen: «een werkelijke dienst van twaalf maanden of indien hij een eerste oefening van kortere duur had te vervullen».

b. In het tweede lid vervalt de volgende zinsnede: «gedurende de in het eerste lid bedoelde twaalf maanden of indien de eerste oefening van kortere duur is».

C. Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

a. De leden 3, 4, 5, 6, 7 en 8 worden vernummerd tot respectievelijk 4, 5, 6, 7, 8 en 9.

b. Er wordt een nieuw derde lid ingevoegd dat als volgt luidt:

3. Aan de ambtenaar van 55 jaar en ouder wordt – behoudens zeer gewichtige redenen van dienstbelang en mits de bedrijfsgeneeskundige heeft verklaard dat er geen bezwaar tegen bestaat – niet opgedragen dienst te verrichten tussen 22.00 uur en 06.00 uur, tenzij het een gedeelte van een dienst betreft die doorloopt na 22.00 uur en ten laatste eindigt om 24.00 uur.

c. In het zevende lid wordt de zinsnede «het bepaalde in het tweede tot en met vijfde lid» vervangen door: het bepaalde in het tweede tot en met zesde lid.

d. In het achtste lid wordt de zinsnede «het bepaalde in het tweede tot en met vijfde lid, alsmede in de tweede volzin van het zesde lid» vervangen door: het bepaalde in het tweede tot en met zesde lid, alsmede in de tweede volzin van het zevende lid.

D. In artikel 22, lid 5, onder b, wordt de zinsnede «bedoeld in artikel 21, derde lid» vervangen door: bedoeld in artikel 21, lid 4.

E. In artikel 32a, lid 4, wordt de zinsnede «genoemd in artikel 21, derde lid» vervangen door: genoemd in artikel 21, lid 4.

F. In het vierde lid van artikel 79 wordt de zinsnede «De ambtenaar aan wie ontslag is verleend op grond van artikel 94a of 96» vervangen door: De ambtenaar die een diensttijd heeft van 10 jaar of meer en aan wie ontslag is verleend op grond van artikel 94a, 96 of 98, eerste lid onder f.

ARTIKEL II

Het Arbeidsovereenkomstenbesluit (Stb. 1931, 354)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 11 komt als volgt te luiden:

Artikel 11

1. De werknemer wordt bij zijn indienstneming schriftelijk op de hoogte gesteld van de hoofdlijnen van zijn rechtspositie.

2. Regelingen waarin zijn rechtspositie is neergelegd worden op een voor de werknemer gemakkelijk toegankelijke plaats ter inzage gelegd.

Van deze regelingen kan hij kosteloos afschriften maken voor zover dat redelijkerwijs nodig is.

3. De schriftelijk vastgestelde en voor hem geldende regelingen en instructies, welke hij bij de vervulling van zijn dienst heeft na te leven, worden eveneens op een voor de werknemer gemakkelijk toegankelijke plaats ter inzage gelegd. In het geval vermelde regelingen en instructies niet schriftelijk zijn vastgesteld, worden deze behoorlijk te zijner kennis gebracht.

4. Over belangrijke wijzigingen in regelingen betreffende zijn rechtspositie wordt de werknemer periodiek op de hoogte gesteld.

B. Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid komt de volgende zinsnede te vervallen: «een werkelijke dienst van twaalf maanden of indien hij een eerste oefening van kortere duur had te vervullen,».

b. In het tweede lid vervalt de volgende zinsnede: «gedurende de in het eerste lid bedoelde twaalf maanden of indien de eerste oefening van kortere duur is,».

C. Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

a. De leden 3, 4, 5, 6, 7 en 8 worden vernummert tot respectievelijk 4, 5, 6, 7, 8 en 9.

b. Er wordt een nieuw derde lid ingevoegd dat als volgt luidt:

3. Aan de werknemer van 55 jaar en ouder wordt – behoudens zeer gewichtige redenen van dienstbelang en mits de bedrijfsgeneeskundige heeft verklaard dat er geen bezwaar tegen bestaat – niet opgedragen dienst te verrichten tussen 22.00 uur en 06.00 uur, tenzij het een gedeelte van een dienst betreft die doorloopt na 22.00 uur en ten laatste eindigt om 24.00 uur.

c. In het zevende lid wordt de zinsnede «het bepaalde in het tweede tot en met vijfde lid» vervangen door: het bepaalde in het tweede tot het zesde lid.

d. In het achtste lid wordt de zinsnede «het bepaalde in het tweede tot en met vijfde lid, alsmede in de tweede volzin van het zesde lid» vervangen door: het bepaalde in het tweede tot en met zesde lid, alsmede in de tweede volzin van het zevende lid.

D. In artikel 21, lid 5, onder b, wordt de zinsnede «bedoeld in artikel 20, derde lid» vervangen door: bedoeld in artikel 20, lid 4.

E. In artikel 30a, lid 4, wordt de zinsnede «genoemd in artikel 20, derde lid» vervangen door: genoemd in artikel 20, lid 4.

F. In het vierde lid van artikel 51 wordt de zinsnede «De werknemer wiens dienstbetrekking is beëindigd met toepassing van artikel 58a of» vervangen door: De werknemer die een diensttijd heeft van 10 jaar en van wie de dienstbetrekking is beëindigd door middel van opzegging wegens ongeschiktheid uit hoofde van ziekten of gebreken voor de vervulling van de betrekking, met toepassing van artikel 58a dan wel.

ARTIKEL III

Het Ambtenarenreglement Staten-Generaal (Stb. 1979, 123)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 15 komt als volgt te luiden:

Artikel 15

1. De ambtenaar wordt bij zijn aanstelling schriftelijk op de hoogte gesteld van de hoofdlijnen van zijn rechtspositie.

2. Regelingen waarin zijn rechtspositie is neergelegd worden op een voor de ambtenaar gemakkelijk toegankelijke plaats ter inzage gelegd. Van deze regelingen kan hij kosteloos afschriften maken voor zover dat redelijkerwijs nodig is.

3. De schriftelijk vastgestelde en voor hem geldende regelingen en instructies, welke hij bij de vervulling van zijn dienst heeft na te leven, worden eveneens op een voor de ambtenaar gemakkelijk toegankelijke plaats ter inzage gelegd. In het geval vermelde regelingen en instructies niet schriftelijk zijn vastgesteld, worden deze behoorlijk te zijner kennis gebracht.

4. Over belangrijke wijzigingen in regelingen betreffende zijn rechtspositie wordt de ambtenaar periodiek op de hoogte gesteld.

B. Artikel 27 wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid komt de volgende zinsnede te vervallen: «een werkelijke dienst van twaalf maanden of indien hij een eerste oefening van kortere duur had te vervullen,».

b. In het tweede lid vervalt de volgende zinsnede: «gedurende de in het eerste lid bedoelde twaalf maanden of indien de eerste oefening van kortere duur is,».

C. Artikel 34 wordt als volgt gewijzigd:

a. De leden 3, 4, 5, 6, 7 en 8 worden vernummerd tot respectievelijk 4, 5, 6, 7, 8 en 9.

b. Er wordt een nieuw derde lid ingevoegd dat als volgt luidt:

3. Aan de ambtenaar van 55 jaar en ouder wordt – behoudens zeer gewichtige redenen van dienstbelang en mits de bedrijfsgeneeskundige heeft verklaard dat er geen bezwaar tegen bestaat – niet opgedragen dienst te verrichten tussen 22.00 uur en 06.00 uur, tenzij het een gedeelte van een dienst betreft die doorloopt na 22.00 uur en ten laatste eindigt om 24.00 uur.

c. In het zevende lid wordt de zinsnede «het bepaalde in het tweede tot en met vijfde lid» vervangen door: het bepaalde in het tweede tot het zesde lid.

d. In het achtste lid wordt de zinsnede «het bepaalde in het tweede tot en met vijfde lid, alsmede in de tweede volzin van het zesde lid» vervangen door: het bepaalde in het tweede tot en met zesde lid, alsmede in de tweede volzin van het zevende lid.

D. In artikel 35, lid 5, onder b, wordt de zinsnede «bedoeld in artikel 34, derde lid» vervangen door: bedoeld in artikel 34, lid 4.

E. In artikel 54, lid 4, wordt de zinsnede «genoemd in artikel 34, derde lid» vervangen door: genoemd in artikel 34, lid 4.

F. In het vierde lid van artikel 114 wordt de zinsnede «De ambtenaar aan wie ontslag is verleend op grond van artikel 124a of 126» vervangen door: De ambtenaar die een diensttijd heeft van 10 jaar of meer en aan wie ontslag is verleend op grond van artikel 124a, 126 of 129, eerste lid, onder f.

ARTIKEL IV

Van het bepaalde in het derde lid van artikel 21 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, het derde lid van artikel 20 van het Arbeids-overeenkomstenbesluit en het derde lid van artikel 34 van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal kan tot 1 januari 1992 worden afgeweken indien het dienstbelang dat nodig maakt.

ARTIKEL V

Het koninklijk besluit van 1 juli 1991, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, het Arbeidsovereenkomstenbesluit en het Ambtenarenreglement Staten-Generaal betreffende vakantie (Stb. 349) wordt als volgt gewijzigd:

a. In artikel IV, onderdeel C, wordt de zinsnede «artikel 30c» gewijzigd in: artikel 30d.

b. In artikel VII worden de tweede en derde volzin vervangen door:
Indien de vakantieaanspraak in dagen werd uitgedrukt geldt bij de samenvoeging een omrekeningsfactor van 8 uur per dag indien voor betrokkene een volledige werktijd van 38 per week, dan wel indien voor betrokkene een onvolledige werktijd gold en hij op gemiddeld minder dan vijf dagen per week 8 uur per dag dienst verrichtte. Bij onvolledige werktijd anders dan in de vorige zin bedoeld, geldt een aan de omvang van die werktijd gerelateerde evenredige omrekeningsfactor.

ARTIKEL VI

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt wat betreft de artikelen I, onderdelen C, D, E en F, II, onderdelen C, D, E en F en III, onderdelen C, D, E, en F terug tot en met 1 oktober 1990 en wat betreft artikel V terug tot en met 11 juli 1991.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij horende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat afschrift daarvan zal worden gezonden aan de Raad van State en de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 17 oktober 1991

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

Uitgegeven de *veertiende* november 1991

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 1 juli 1991, Stb. 349

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Dit besluit betreft een formalisering van (een gedeelte van) de uitkomsten van het overleg over het arbeidsvoorwaarden- en werkgelegenheidsbeleid rijkspersoneel 1990, zoals dit is gevoerd in het Sectoroverleg Rijkspersoneel.

De ministeries zijn bij circulaire van 28 september 1990, AB89/140/U40 in kennis gesteld van de voor zover van een begunstigend karakter sprake is per 1 oktober 1990 in werking te treden maatregelen.

In de hiernavolgende artikelsgewijze toelichting wordt onder ambtenaar eveneens begrepen de werknemer bedoeld in het Arbeids-overeenkomstenbesluit.

Dit besluit is getoetst volgens de beknopte vragenlijst van de aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur. Bedoelde toetsing wees uit dat de voorgestelde wijzigingen uit een oogpunt van deregulering geen bezwaren ontmoeten.

Artikelsgewijze toelichting

Artikelen I onderdeel A, II onderdeel A en III onderdeel A

Met deze voorschriften wordt in de eerste plaats beoogd te bereiken dat de ambtenaar bij zijn aanstelling op adequate wijze op de hoogte wordt gesteld (van de meest belangrijke onderdelen) van zijn rechtspositie. Voorts is het de bedoeling dat de ambtenaar over voor hem van belang zijnde wijzigingen op rechtspositioneel terrein tijdig en volledig wordt geïnformeerd. Er is niet voorgeschreven op welke wijze door het bevoegd gezag aan bedoelde informatieplicht moet worden voldaan. Het betreft hier een verplichting waaraan het bevoegd gezag op een aantal verschillende manieren kan voldoen. Er is dan ook voor gekozen om het aan ieder ministerie afzonderlijk over te laten om te bezien op welke wijze aan genoemde verplichting voldaan zal worden. Er is evenwel afgesproken hiervoor gebruik te maken van een gezamenlijke en jaarlijks verschijnende brochure met basisinformatie die desgewenst door de ministeries kan worden aangevuld.

Artikelen I onderdeel B, II onderdeel B, III onderdeel B

Deze artikelen hebben tot gevolg dat van doorbetaling van bezoldiging aan de ambtenaar die ingevolge wettelijke verplichting anders dan voor herhalingsoefeningen in militaire dienst is, eerst sprake zal kunnen zijn nadat de ambtenaar als militair de eerste oefening heeft volbracht. In vergelijking met de oude regeling leiden deze nieuwe voorschriften tot een besparing voor het bevoegde gezag die verwaarloosbaar is te achten. De oude regeling vond namelijk slechts toepassing op een zeer gering aantal ambtenaren.

Aangezien er aan het voldoen door de ambtenaar aan de eerste militaire oefening voor de werkgever geen geldelijke gevolgen meer zijn verbonden, behoudens de pensioenbijdrage voor betrokkene, bestaat er vanuit financieel oogpunt geen bezwaar meer om ook ambtenaren die in het buitenland hun militaire dienstplicht moeten vervullen op gelijke wijze te behandelen als de ambtenaar die in Nederland aan zijn militaire verplichtingen moet voldoen. Daargelaten of deze gelijke behandeling van Nederlandse en niet-Nederlandse ambtenaren niet reeds zou moeten plaatsvinden op grond van nationale en internationale rechtsregels is in het bovenvermelde sectoroverleg overeengekomen dat ook de

ambtenaar, in Nederlandse burgerlijke rijksdienst zijnde, die als militair in het buitenland in werkelijke dienst is en daarmee voldoet aan zijn militaire verplichtingen, geacht wordt in zijn burgerlijke betrekking met verlof te zijn en ook voor het overige op gelijke wijze zal worden behandeld als zijn Nederlandse collega.

Artikelen I onderdeel C, II onderdeel C, III onderdeel C en IV

Algemeen bekend is dat arbeid gedurende de nachtelijke uren in betekende mate lichamelijk belastend is. Naarmate de leeftijd van de werknemer stijgt is arbeid op deze uren voorts in toenemende mate belastend te beschouwen. In een aanzienlijk aantal gevallen is de werknemer fysiek niet goed meer in staat arbeid op deze uren te verrichten, hetgeen kan leiden tot ziekteverzuim en in het ergste geval (blijvende) arbeidsongeschiktheid.

Tegen deze achtergrond is in het kader van het seniorenbeleid bij de rijksoverheid, mede ter voorkoming van arbeidsongeschiktheid (invaliditeit), overeengekomen dat het verboden is de ambtenaar van 55 jaar en ouder tussen 22.00 en 06.00 uur te laten werken, tenzij het de situatie betreft dat een avonddienst doorloopt tot na 22.00 uur, echter niet tot later dan 24.00 uur. Benadrukt zij dat het gelet op de plaatsing van dit verbod in het artikel over werktijdregelingen gaat om een verbod om in werktijdregelingen diensten op te nemen. Het laat derhalve onverlet de mogelijkheid om incidenteel bij wijze van overwerk of anderszins werk op te dragen. Alleen in verband met zeer gewichtige redenen van dienstbelang kan van het verbod worden afgeweken indien althans de bedrijfsgeneeskundige daar mee kan instemmen.

Deze mogelijkheid om van het verbod af te wijken is met name opgenomen om vervanging bij ziekte door ambtenaren van 55 jaar en ouder mogelijk te maken indien dat noodzakelijk is.

In verband met mogelijke organisatorische problemen in de aanvangsfase is voorts in artikel IV bepaald dat tot 1 januari 1992 van dit verbod kan worden afgeweken indien het dienstbelang dat nodig maakt.

Artikelen I onderdeel F, II onderdeel F en III onderdeel F

Met deze voorschriften wordt uitbreiding gegeven aan de gronden van ontslag die uitzicht bieden op een ontslaguitkering in de vorm van een diensttijdgratificatie. Naast ontslag wegens reorganisatie en vut geeft voortaan eveneens ontslag wegens blijvende ongeschiktheid uit hoofde van ziekten en gebreken (invaliditeit) aanspraak op een diensttijdgratificatie, indien betrokkene over een diensttijd van 10 jaar of meer beschikt. In het laatstgenoemde geval van ontslag kan betrokkene herplaatsbaar worden verklaard en vervolgens feitelijk worden herplaatst. Betrokkene verwerft op deze manier verdere diensttijd. In het kader van ambtsjubileum-gratificatie dient in dat geval diensttijd waarmee reeds rekening is gehouden bij de bepaling van een gratificatie als hierbedoeld, niet nogmaals betrokken te worden bij de bepaling van een ambtsjubileum-gratificatie. Zie hiervoor tevens artikel 3, eerste lid, van de Regeling gratificatie bij ambtsjubileum (Stcrt. 1989, 223).

Artikel V

Artikel V beoogt een tweetal onjuistheden in het koninklijk besluit van 1 juli 1991, Stb. 349 te herstellen. Het onderdeel b geeft alsnog een voorziening voor de omrekening van vakantieaanspraken van deeltijders die minder dan 8 uur werken op de dagen dat zij dienst verrichten.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales